

Balázs K. Attila

Pillanat

Balázs K. Attila
(1973, Barót)
író,
Székelykeresztúron él

Felülök, és hallgatózom a félhomályban. Halom az alvók önkéntelen neszezését magam körül, kintről beszűrődik valami tompa fény. Felállok, lassan átlépegetek feleségem és gyermekeim álomtól magatehetetlen testén. Átmegek egy másik helyiségbe, amelyben hasonlóképpen félhomály van. Hallgatózom. Mintha víz csepegését hallanám valahol, és mintha apró kavicsok koppannának valamilyen kőfelülethez. A helyiség megszokott bútordarabjait látom: minden a helyén van a derengésben. A konyha irányába indulok, hogy ellenőrizzem a csapot. Keresztben vágok át a szobán. A padlót takaró perzsaszőnyegre lépek, érzem a talpam alatt a bársonyos tapintású anyagot. Amikor a szőnyeg közepéig érek, legnagyobb meglepetésemre és riadalmamra először néhányat recscsen a talpam alatt, majd beszakad súlyomtól a padló, mint egy korhadt, időtette deszkaajtó. Felkiáltok, próbálok a gödör peremébe megkapaszkodni, de menthetetlenül zuhanni kezdek a hirtelen beálló sötétben. Rövid idő alatt érkezem a gödör fenekére, nem ütöm meg magam különösebben, hiszen a velem együtt lesodródó szőnyeg tompítja az esésem. Arra eszmélek, hogy ott ülök valami ismeretlen gödör vagy tárnafélhomályában a saját házam alatt, ahol tudtommal még pince sincs. A házat az ezernyolcszázas évek végén építették, alapját kőből és habarcsból alkották meg, erős, negyven centiméter vastag téglafalai hatalmas szobákat rejtene, amelyek nyáron hűvösek, télen pedig jól

tartják a cserépkályhákból kiáradó meleget. Kissé összeszedem magam, és megpróbálom felfedezni a helyiség vagy gödör méreteit és architektúráját. Szemem lassan szokik a félhomályhoz. A kezemet végighúzom a padlón, és rájövök, hogy körülöttem és alattam is minden kőből van. Fölöttem nagyjából négy méter magasságban ott tátong a rés, amelyen át ide beestem. Túl magasan van ahhoz, hogy segítség nélkül kijussak innen. A feleségem nevét kezdem el kiáltani, egymás után többször is, először óvatosan, nehogy a gyerekeket is felébresszem, majd egyre hangosabban, aztán olyan hangosan, ahogy csak bírom. Nem jön semmi válasz. A kiáltások közt hallgatózom, hátha meghallanám a fentiek neszezését, hogy végre észrevettek, rájöttek, hogy nem vagyok a megszokott helyemen, és a segítségemre sietnek. De nem mozdul semmi, szinte teljes a csend, csak azt a csepegő-csörgedező hangot hallok most egy picit erőteljesebben, ami miatt felébredtem, és elhagytam a hálószobát. Innen hallatszik, a mélyből, mintha egy kőfolyosó végében csobogna a víz, és sodorná magával az apró kavicsokat. Fent nyugalom van és némaság, úgy látszik, a hangom nem elég erős ahhoz, hogy felébressze az alvókat, habár annyira közelinek tűnnek, csupán néhány méter választja el a szoba közepén tátongó lyukat, amelyen beestem, a hálószobától. Hirtelen úgy érzem magam, mintha több ezer évet repültem volna vissza az időben, és nem lennének házak, városok kö-

Az írás a szerző *Homokóriás* című, hamarosan megjelenő novelláskötetében szerepel.

rülöttem, és nem az utcalámpák világítanának be a szobába, majd onnan tárnám mélyére, hanem az ősrégi, hatalmasnak tetsző Hold. Én pedig egy barlangban lennék valahol a vadonban, ahonnan valami irracionális rettegéssel az eget kémlelném a barlangnyíláson át, ahol az éjszakának állat-arca, a sötétnek szörny-teste van, és a szürkületben ismeretlen, idegen lények motoznak a dolgok vetette árnyékok mélyén. Látni vélem a pislákoló csillagokat. Körülöttük a semmi baljós némasága. Nem látok tisztán a félhomályban, de ami alattam van, lehet akár állatbőr is – egy elejtett mamut vagy farkas bundája. Felállok. Szemem immár hozzászokott a félhomályhoz. Egy kör alakú, nedvességtől csillogó kővel kirakott helyiségben vagyok, amelynek falán tizenhárom ajtószzerű nyílás található. A nyílásokban sötétség. Kezemmél a nyirkos padlóra támaszkodom, érzem hidegét. Érzem a mezítlábas talpam alatt a síkos, idegen padlót, amint felállok. Lassan elpárolog belőlem a félelem, ahogy elindulok az egyik, találmra kiválasztott rész felé, amely az ismeretlenbe vezet. A folyosóban lassan elhal az áramló víz csobogásának zaja, úgy látszik, nem innen jön a hang, a járat maga is hol elszűkül annyira, hogy nehézkes az előrehaladás, hol több méter szélessé táguul. Aztán valamennyi idő múlva, amit nem érzékelek reálisan, legnagyobb meglepetésemre ismét ugyanabban a helyiségben találok magam, amelyikből elindultam. Kétkednék benne, hogy a helyiség ugyanaz, ha nem találnám meg a kőpadlón heverő szőnyeget. Megfordulok magam körül néhányszor, tájékozódni szeretnék valami szerint, de a körkörös szoba falán tátongó nyílások teljesen egyformák, a fejem fölötti résen keresztül pedig nem látszik semmi, csupán az egyenletesen derengő fény. Vajon melyik nyíláson indultam el az imént? Körülnézek, de a szőnyegen (állatbőrön?) kívül más mozdítható tárgyat nem tudok felfedezni a helyiségben. Ezt fogom használni hát. Összegöngyölöm, és mint egy hatalmas óramutatót, arra fordítom, amerre

a kőszobát ismét elhagyom. Mielőtt elindulnék, újra megpróbálom felébreszteni az alvókat, de az eredmény ugyanaz: csend van, fentről semmiféle zaj nem szűrődik ide. Dühös vagyok egy picit, ám kíváncsi is, amint belevetem magam újra a kőfolyosók labirintusába. Órák vagy talán napok óta bolyonghatok a ház, a város, vagy isten tudja, mi alatt, hiszen nincs semmim, amivel megsaccolhatnám az idő múlását, és mindig visszajutok a szobám alatti helyiségbe. Azokat a nyílásokat, amelyeken visszaérek, másképpen jelölöm, hiszen csupán egy óramutatóm van: a lehorzsolts térdemből szívárgó vérrrel. Az eddigi járatok egyhangúságát nem törte meg semmi, az alagutak mintha szikla belsejébe lennének vájva – elképesztően nehéz feladat lehetett a megalkotásuk. Óhatatlanul is eszembe jut, hogy amennyiben egy labirintusba potytyantam, akkor előbb-utóbb számíthatok arra, hogy találkoznom kell az útvesztő szörnyetegével. Hogy nem találkozom senkivel és semmivel, nem lep meg különösebben, de egy sejtést kezd el megerősíteni bennem. Kék hálófelsőm és nadrágom már elég megviselt állapotban van, és a furcsa az, hogy bár elég hosszú ideje bolyonghatok idelelenn, odafentről a derengés mit sem változik, nem világosodik, és nem is sötétül a külső világ. Mintha megrekedtem volna egy elnyújtott pillanatban. Nem tudom, a szerencse hozta-e így, vagy a sors, de hatszor indultam el a különböző ajtókon, és hatszor értem vissza másokon, tehát jelenleg egyetlen járat maradt még felfedezetlenül, amelyen a logika szerint nem jutok vissza ide. A szőnyeg mutatóját az utolsó remélt kijárat felé fordítom, és torkomban dobogó szívvel lépek a nedvességtől síkos, utolsó kőfolyosóra. Fentről segítséget aligha várhatok, a szürkén derengő félhomály változatlan és hideg, akár egy hulló hályogos szeme. Nincs mire várjak hát. Egyedül maradtam a reménytelen bolyongások katakombáiban. Az alagútban lassan elfogy a fény, ahogy az enyhén, de határozottan lejtő járatot követem. Aztán látok mégis. Érzem a labirintust, az üregeket,

amelyeken végighaladtam, és amelyeken még végig kell haladnom. Mintha a falakból szivárogná a fény, és én mintha mindig is itt éltem volna. Mintha nem is ismertem volna soha mást. A csobogás, amit igen tompán hallottam az elején, most fenyegető morajlássá erősödik. Mintha valahol sziklákon törnének meg a tenger hullámai. Lehunyom a szemem, és megállok. Látom a fehéren tajtékzó hullámok taraját. Szikrázik, vakít a kék. A folyosó itt már elágazik, de tudom: mindegyik járat abba a központi térbe fut, amelybe magam is igyekszem. Vissza tudnék-e térni az alvókkal teli szoba félhomályába? Van ott még helyem egyáltalán? Nem tudom. Nem hiszem. Az elhagyottak képe nyomaszt, mellkasomban mintha kövek csikordulnának egymáson. Agyamban érzem lüktetni a vért. Minden izmot megfeszítve artikulálatlant üvöltök, míg a könnyem is kicsordul, és elfogy a tüdőmből a levegő. Magam is megrémülök a hangtól, ami elhagyja a torkom.

Aztán sokáig csak monotonon menetelek a végláthatatlan alagutakon át, míg végre elértem a termet, amelyet egy idő óta sejtek, hogy létezik. Kusza és zavaros álmaimban láttam már, amikor fáradtan és sárosan a vajatok falának dőlve aludtam. És most itt vagyok. Felnézek a sziklamennyezetre, és egy távoli résen át megpillantom az eget. A rés irányába vaslétrát vertek a kőbe. Szikáran merednek ki a rozsdabarna lépcsőfokok a függőleges fal repedéseiből. Forduljak most vissza, várjak vacogva a némán derengő lyuk alatt, remélve, hogy az alvók észrevesznek majd, és visszahúznak világukba, vagy másszak fel a fény felé? És végtére, bármelyiket is, miért? Vagy bolyongjak a szikla vájaitaiban örökre? Ezt aztán végképpen nem. Szőrrel borított karjaimra, lábaimra nézek. Hosszúra nőtt körmeim kocognak a vaskapcsokon, a meghatározatlan alakú égdarabka pedig egyre nő, amint torkomban dobogó szívvel végre mászni kezdek.

Maja üzenet